

UKÁŽKY Z KNIHY

Volá sa *Balla*. Jeho vzorom je Vladimír Balla spred siedmich rokov, keď práve dokončieval svoju prvú knihu a pracoval na jej záverečnej korektúre celé dni i noci.

Tento chlapík s mierne preriedenými vlasmi na temene, štíhly, svižný, plný energie a istoty, vedel, aký je jeho cieľ a ako ho dosiahnuť. Preto pracoval takmer nepretržite. Odchádzal od písacieho stroja iba vo chvíľach, keď sa potreboval najesť alebo keď náhle netušil, ako ďalej s rozpracovaným textom. Vtedy prebehol krížom cez terasu popri odpočívajúcich mačkách, zišiel dolu schodmi a vybral sa do krčmy. Tam si napätým hlasom objednal praženicu z troch vajec a pivo a sotva si sadol na robustnú starosvetskú stoličku, hneď vybral z vrečka zápisník a pero, aby mohol zachytávať dojmy a predstavy, ktoré sa na neho valili zo začmudených stien, z tvári podnapitých kunčaftov a ich hlasov, ktorými s ohromujúcou bezprostrednosťou a otvorenosťou artikulovali fragmenty svojich zdanlivo priemerných robotníckych životov. Zakaždým zažiarila iskra prirodzenej zemitej inšpirácie. Neboli to mŕtvoly, ale živí ľudia. A keď jeden z prítomných povedal, *tá žena nemala ruku*, a zatým zopakoval, *tá žena nemala ruku*, Balla z tamtých čias dostal okamžite nápad: napíše poviedku o jasnozrivom chlapíkovi. Jasnozrivý chlapík objavil svoju jasnozrivosť v krčme, keď sa mu zazdalo, že niektorí návštevníci vyslovujú svoje repliky dvakrát, hoci v skutočnosti to robili iba raz: druhý raz, lebo ten prvýkrát, to prvé počutie, bol prejav jasnozrivosti nášho chlapíka, hrdinu poviedky – počul vetu formulovanú v rozprávačovej myslí skôr, než ju rozprávač vyslovil. Toto napadlo Ballovi vďaka dvakrát zopakovanej vete opitého kunčafta, rýchlo si to načmáral do zápisníka, v letku dopil pivo a zmizol domov. Schody bral po troch, terasu prekonal skokmi a už sedel pri písacom stroji a umiestňoval presné vety na papier, cibril dialógy, preveroval si v slovníkoch gramatickú správnosť, skrátka, myslel si, že vytvára dielo a je čoraz bližšie k cieľu.

(str. 63, poviedka *Vzor*)

„Máte to ťažké,“ obrátil sa Herceg k jednej z prítomných žien, zatiaľ čo som driemal. „Zaujímá vás výlučne iba láska, vzťahy, zamilované pohľady, telá, pohyby, styk, tehotenstvá, pôrody, a potom už veľa neostáva. Vlastne len čakanie. Na lásku a vzťahy tých, čo ste porodili v dôsledku vašej lásky a vzťahov, na ich tehotenstvá a rodenie a tak ďalej. Hm, vlastne je toho vcelku dosť.“

„Nezabúdaj, že to celé súvisí s citovým prežívaním. A to je pre nás dôležité,“ zamrmlala oslovená, ktorej nebolo rozumieť, lebo jej po tvári liezla vydra a to tlmilo zvuk jej hlasu.

„Prosím?“

„Že nie každý je bezcitný.“

„Presne tak,“ zasiahol do rozhovoru čašník. „Ja o tom neraz premýšľam. Čo iné mi ostáva? Mám obsluhovať bez tovaru? Mimochodom, sú známe prípady, že muž, ktorý chcel vlastne ostať slobodný, vášnivo túžil po nejakej žene, a keď ju nevedel získať inak, oženil sa s ňou.“

„To ste povedali pekne,“ pochválil ho Herceg a čosi si poznačil do laptopu.

„To som nepovedal ja, ale Thomas Mann. Ešte v roku 1925. Raz vraj nocoval v našom hostinci, spolu s Arschenbachom. To boli hviezdne chvíle tohto zariadenia. Spali spolu hore, v jednej z izbičiek pre hostí. Nechcete sa pozrieť?“

„Ešte sú tam?“

„Izbičky áno. Tak idete?“

Prebral som sa z driemot.

Po nebezpečných schodoch sme všetci šťastlivo vystúpili a natisli sa do izby, ktorá sa so mnou rozkrútila. V tlačnici sa mi nedostávalo vzduchu. Predieral som sa k obloku, dlážka bola pre mňa šikmá, ale pre ostatných akýmsi trikom vodorovná. Niektorí v tlačnici dokázali balansovať so šálkami čaju v rukách, jedna žena vybrala z ruksaku termosku a nalievala z nej okolostojacim, udržiavajúc rovnováhu na šikmej ploche vďaka tradovanej predstave o vodorovnosti každej dlážky.

Vykrikol som:

„Nakláňa sa!“

Najprv ma nepočuli, potom niektorí pochopili a kričali jeden druhému do uší:
„Nakláňa sa! Nakláňa sa!“
(*str. 215, poviedka Našepkávač*)